

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 9 Septembrie

Luptele politice dintre naționalitățile din patria noastră nu odată au turburat în mod neobicit pe publicistii unguri, încât ei au trecut marginile bunei-cuviințe, tractând cestiunile interne din un punct de vedere, care noi nu-l vom admite nici odată. Turburat este modul de judecată al publiciștilor unguri și acuma din incidentul răspunsurilor date de Maiestatea Sa deputaților preoțimei românesce, și publiciștii dela presa ungurească în nesocotința lor au mestecat în luptele politice și persoana sacrosanctă a monarhului, identificându-l cu tendințele de maghiarisare, de care sunt pătrunse mai cu seamă păturile societății unguresce.

Este caracteristică procedura țărilor unguresce, când identifică persoana Maiestații Sale, a împăratului și regelui nostru cu tendințele de destrucțiune urmărite de întreaga societate ungurească, și spriginite încâtva și de guvernul țerei, e caracteristică această ținută a presei unguresce, și în cazul cel mai bun, judecată, cât se poate de cu cruțare, este tare necavalerească, căci ea se ascunde la spatele persoanei sacrosancte a monarhului, și nouă cu cunoscuta noastră fidelitate către tron și dinastie, cu cunoscuta noastră adevărată iubire de patrie nu ne este permis să răstălmăcim cuvintele monarhului, adevărată iubire de patrie nu ne îndeamnă, ca pe terenul ocupat de presa ungurescă să ădicem poporului român: că împăratul nostru ar fi ădis: nu mai ățineți la individualitatea voastră ca români.

Și nu o ădicem.

Regretăm mult, că ădiarele din Cluș s'au pus pe terenul inclinat „a király mondotta” sau pe limba românului: Împăratul voesce așa.

Ne pare rău, că presa ungurescă s'a pus pe asemenea teren alunecos cu tendința de a provoca o luptă de condeiu asupra împregiurării, ce voesce sau ce nu voesce Maiestatea Sa împăratul.

Și ne pare rău, că presa din Cluș ne-a pus cursă chiar și cu risicul de a trage în discuțiune persoana monarhului plesnind, în fața preoțimei noastre, aceasta este voința împăratului, și ea este contra pornirilor voastre în cele politice.

Discușiunea pe acest teren noi nu o începem, și nu o vom purta.

Noi ne păăim mai pre sus de toate de a fi neloiali față cu capul statului, care prin constituție este scutit de valurile politice de partidă, de valurile luptei de rasă, care băntue la noi fără cruțare, consumând puținele puteri, ce le avem, și cari altfel ar putea fi întrebuițate.

Noi scim, care este voința împăratului, scim care este și datorința noastră, și între ori ce împregiurări noi, dela ătinuta noastră loială nu ne abatem. Scim, că avem legi croite în regulă de corpurile legiuitoare, și sancționate de Maiestatea Sa împăratul.

După știința și conștiința noastră, voința capului statului este, ca aceste legi să fie respectate. Avem deci datorința să respectăm legile sancționate și să grijim, ca ele să fie respectate, făcând gravamine, de căteori vom observa, că ele nu sunt respectate.

În legile sancționate de bună seamă se cuprinde și aceea, ca credincioșii monarhului să fie cu credință către tron, să aibă simțeminte religioase și patriotice, și să cultive înțelegerea frățească. Cumcă preoțimea după oficiul seu este chemată a escela „per eminentiam”, în alipire către tron, simțeminte religioase și patriotice, cumcă ea „per eminentiam” trebuie să iubească pacea, se înțelege de sine, și e lucru firesc ca unei preoțimi acestea să-i fie principiile în viață, căci la noi la români preotul este oglinda, în care se uită poporul, ea este exemplul, după care se orientează poporul român.

În fine scim și aceea, că dacă cineva greșesce contra legii, trebuie să se supună pedepsei.

Ne doare deci, tare ne doare, când vedem, că din cuvintele monarhului ădiarele unguresce caută a făuri arme contra preoțimei noastre, ca și când ea n'ar mai avea dreptul să stea sub scutul legilor.

Revista politică.

În zilele trecute mare svon și mare turburare a produs între partidele politice din Francia un manifest al comitelui de Paris, adresat monarhiștilor. Acest manifest a fost primit cu mare entuziasm de către jurnalele monarchice și ădic ele, că acesta e unul dintre cele mai valoroase documente ale monarhiștilor actuali. Mari și multe trebuie să fie neînțelegerile între partidele republicane pentru ca să îngăduie monarhiștilor a păși așa pe fața contra actualelor stări de lucruri, după cum au pășit. — A trecut pericole și lupte grele — ădice între altele manifestul — și în urmă domnesce o linisce aparentă. Meritul, că o avem aceasta linisce se atribuie monarhiștilor din cameră. Deși destul de numeroși pentru a influința asupra decisiunilor adunării naționale, totuși nu aveți conducerea afacerilor în mâni, și astfel aăi sunteți siliți numai să apărați interesele de conservare națională și institu-

țiunile publice, însă fără a înmulți crizele parlamentare, ce atât de des le inscenează republica. Asta aăi făcut-o monarhiștilor, cu un rar patriotism, luptând cu împregiurări grele și importante totdeodată. V'aăi făcut demni de Francia conservatoare. Linisce însă, după cum s'a spus, e numai aparentă și nu putem de loc deduce din aceasta linisce, că viitorul apropiat nu ascunde pericole. — Arătând apoi, că camera se ocupă numai cu alegerile viitoare și că prea multe schimbări se face în puterea esecutiivă, ceea ce isolează Francia de Europa continuă. Situațiunea aceasta impune o altă datorie monarhiștilor: a nu se mărgini numai cu rolul de a protesta contra acestor stări de lucruri, ci a arăta poporului, cât de necesar este monarchia în Francia și cât de lesne s'ar putea efectui. În zădar a proclamat congresul mare, că republica are să fie vecinică. Ceea ce a făcut un congres, altul poate să nimicească. Francia trebuie să scie de mai nainte, că ce este monarchia. Momentul favorabil ca să-i spunem și să-i arătăm, că monarchia nu este după cum spun inimicii, ci intențiunile ei sunt bune, ea lucră pentru ca să ridice poporul și țeara în lăuntru și în afară.

A trecut terminul de întâlnire între împăratul Germaniei și ăarul rusesc, dar întâlnirea nu s'a făcut. Împăratul Wilhelm s'a reñtors la Berlin și acum foile germane, ca să arunce un fel de vël al uitării peste acest eveniment spun, că chiar să se fi realizat întâlnirea ea n'ar fi avut importanță politică. Deci ea era de prisos, căci de un tractat între Rusia și Germania nu mai poate fi vorba, câtă vreme Rusia urmăresce o politică liberă, corespuñătoare intereselor sale, de alt-cum și așa e lucru sciut, că întâlnirile suveranilor nu mai au importanță, căci fără rezultat au rămas întâlnirea dela Kremier și chiar cea dela Skierniewice.

La ordinea ădilei însă este întâlnirea principelui de Bismarck cu ministrul nostru de esterne Kalnoky. Toată lumea prevede, că urmările acestei întâlniri vor forma o schimbare radicală în constelațiunea politică. Cu deosebire foile germane și austriace vestesc cu mare bucurie, că garanțiile ambilor aliați se întăresc și că se va chiarifica lucrul în cestiunea bulgară, căci alta era atitudinea Austriei și altcum lucra Germania. Nisuițele acestor două state vor fi d'acum încolo a se ajutara reciproc. — „Nat. Ztg” crede, că Austria și Germania ar putea iudupleca pe celelalte puteri ca să provoace pe principele Ferdinand de Coburg, ca să părăsească Bulgaria. Cu aceasta părere însă foile austriace de loc nu se unesc... principele să remână în Bulgaria.

FOIȚA.

Escursiune la o cetate și la o peșteră.

b). Cetatea.

După o pauză de 20 minute, — în care timp omul, ce locuesce în casa amintită avu bunătatea a ne aduce o oală de apă, — pornirăm acum pe deal în sus către ruinele cetății. Călea pe deal în sus relativ e destul de bună și se ădice, că pe aci a fost odinioară drum cum se cade, prin care cetățiua noastră a fost în comunicație cu altă cetate, ale cărei ruine se vęd și astăăi în satul Grădiștea fiscală. Ajunși pe culmea dealului am vędut urmele unui șanț, pe care se ădice că s'a condus apa prin țevi de lut până în virf la cetate. Astfel de țevi au aflat oamenii pe aici săpând după comori, în giurul cetățiiei și în însași cetatea. Mergând pe culmea dealului, ajunserăm la nesce stânci colosale, în vârful cărora abia ne puteam uita, și cari păreau zidite de mâni omenesci, fiind straturile de peatră aședate unul peste altul în ordine ca petritele unui zid. Drumul către cetate duce pe partea din dreapta pe sub aceste stânci. Eu însă atras de grandiositatea aceste zidiri a naturei o luai în stânga, pe unde încă mi se părea, că este cărare. Dar m'am înșelat. Acea

a fost numai urmă de capre și oi, ce se gătă numai decât, eară eu continuai a me sui când în două când în patru picioare și uneori chiar tărindu-me pe stâncă în sus, de frică să nu-mi las oasele pe acolo. Deodată ajunsei la un loc, care îmi luă toată speranța de a mai eși întreg și cu viață de acolo. A me întoarce înapoi însemna, a'mi pune în joc capul, eară a merge înainte însemna a merge în fața morții. Ce să fac? Îmi luai inima în dinți, îmi făcui de trei ori cruce, ădisei un „Doamne ajută” și porni înainte. În stânga mea se ridica stâncă ca un zid la o înălțime de vr'o 20 metri, eară în dreapta era prăpastia pare-că fără fund și eu mergeam, — adecă ce ădic? — atêrnam deasupra ei și me târiam pe o punte de peatră îngustă ca de vr'o 2 decimetri și lungă de vr'o 1.5 metri. Când m'am vędut trecut dincolo am dat mulțămită lui Dăeu și m'am aședat pe o stâncă lată ca masa, că să odihnesc puțin, căci îmi secasera toate puterile. Pentru toate comorile lumei nu a-și mai cerca a trece peste această prăpastie.

De aci încolo nu mai era nici o greutate. Pășiam de pe stâncă pe stâncă, înaintând mereu ca pe nesce trepte, până ce ajunsei în pădure, deasupra stâncilor peste cari am venit. Tovarășii mei de drum s'au dus pe calea cea bună și acum ne întâlnirăm în pădure, dar ne împărăștarăm curënd, căci am ajuns la ruine. O mulțime de petri cioplite erau

rostogolite și împărăștate pe aici, cari ne vestiau apropierea cetății. Apeductul aci se împărția în trei părți, mergând un canal spre mijlocul cetății, ear celelalte două spre marginile ei. Cetatea e ădarimată până la fața pământului și urmele zidului de pe margini nu se vęd pretutindenea, eară cele interne nu se vęd de loc. Întreg cuprinsul cetății e prefăcut în țenaț, care acum era cosit, eară giur împregiur este pădure. Căutând în toate părțile afarăm într'un loc o săpătură mare în care am putut vedea zidul. Aci au fost săpat nisce oameni după comori, dar neputând sparge zidurile și neputând scoate afară petritele ce erau acolo, nu au putut străbate mai afund de 2 metri. Această săpătură ne înfățișează — cred eu — o pivniță mică patru unghiulară, căci zidurile se vęd de toate părțile. Ea are lungime de 3 metri și lățime de 2 metri. Zidurile sunt făcute din petri cioplite, aședate una peste alta simplu, fără nici o tinciuală. Petritele sunt de diferite mărimi: în lungime de 55—65 cm, lățime de 42—45 cm, și grosime (înălțime) de 35—40 cm. Fie-care peatră are o creștătură, la mijloc s'au la margini; petritele sunt aședate în zid așa, că creștătura petrei deasupra vine tocmai pe creștătura celei de desub și astfel sunt în zid o mulțime de găuri. Ce scop să fi avut găurile acelea eu nu pot sci.

(Va urma.)

Tot în cestiunea bulgară diarul de „Débats“ a primit o depeșă din Viena, în care se spune, că comitele Kalnoky ar fi declarat în mod hotărât, că Austria nu va îngădui să între aici o armată în Bulgaria. Așa cer interesele ei, ear celelalte puteri n'au să ia aceasta în nume de rău.

Interveniri militare nu se vor face și se observă încă și aceea, că dispăre și ideea a rezolvii cestiunea bulgară pe cale diplomatică în vre-un congres; de-oarece nimeni nu stăruie să se facă aceasta.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Abrud, 3/15 Septembrie 1887. Dle Redactor! Deschiderea solemnă a scoalei de fetițe române din Abrud s'a făcut Duminecă în 11 Septembrie a. c. st. n. După finitul cultului divin s'a celebrat sântirea apei în sala de propunere, fiind prezente membrele comitetului și un frumos public compus din membrele reuniunii, mai mulți bărbați inteligenți și din popor și vr'o 49 copile însinuate ca eleve. La sântirea apei s'a făcut rugăciune pentru toți, cari au contribuit în vr'un mod spre scopul reuniunii; terminându-se rugăciunile și ceremoniile rituale, președinta a ținut o vorbire acomodată despre activitatea reuniunii cam cu acestea cuvinte:

Onerați domni! Stimate doamne!

Lipsa unei scoale de fetițe române în Abrud s'a simțit de mult!... Încă pe la anul 1868 se ventilase ideea de a se înființa o atare scoală, sau aranjat mai multe petreceri și reprezentațiuni teatrale, spre a se înființa un fond spre acel scop.

Vedând însă, că pe această cale nu se poate ajunge rezultatul dorit așa curând, m'am pus în conțelegere cu doamnele din Abrud și jur, și ne am constituit într'o reuniune pentru înființarea unei scoale de fetițe române în Abrud. Prima adunare de constituire s'a ținut la 26 Decembrie 1880, prezentându-se tot atunci și un proiect de statute, ce, primindu-se cu unele modificări, s'a subșternut înaltului ministeriu spre aprobare. După mai multe rugări făcute pe la oameni mai cu influință, la doi ani le-am primit, fiind provădute cu clausula de aprobare de către înaltul ministru de culte. După aprobare constituindu-ne definitiv, într'o adunare generală ținută la 7 Maiu 1882, s'a ales un comitet de 15 membre, între cari o președintă, vice-președintă, și o cassariță, lângă aceste un secretar și 4 bărbați de încredere.

Acest comitet n'a lăsat nici o ocaziune binevenită, ci a cercat toate mijloacele cuviincioase aranjând: baluri, maialuri și tombole în favorul acestei reuniuni. Astfel prin stăruință neîntreruptă, prin o lucrare continuă, cu abnegațiune deamă de o cauză atât de sântă, fiind sprijinite la ajungerea scopului sublim ce-l urmăream și de către toți Onorabili domni și Stimatele doamne și domnișoare, cari știu a se interesa de cultura femeii române, precum și de către Onorabila societate a fodinei „Concordia“ din Bucium și a altor fodine minerarie, aproape de 7 ani am ajuns la plăcuta pozițiune de a ni se realiza scopul dorit. În 27 Iunie a. c. s'a publicat concursul pentru postul de învățătoare, la care au concurs 4 inse. În ședința din 10 August, s'a ales cu unanimitate de învățătoare domnișoara Maria Cunțan, care primind cu mulțămire alegerea noastră, s'a prezentat în mijlocul nostru.

Frumoasele documente, ce 'și le-a subșternut la concurs, precum și informațiunile, ce le-am primit pe cale privată, me îndreptățesc a crede, că domnișoara învățătoare, va ști să-și împlinească oficiul cu abilitatea și diligența recerută, așa, că rezultatul, ce-l va arăta cu finea anului scolastic îi va servi spre onoare, ear noauă și părinților spre bucurie. Ca pe atare vi o recomand, rugându-ve atât pe Stimatele membre, cât și pe Onorații părinți, ca să o întimpine cu cuvenita încredere, sinceritate și bunăvoință, și cu acestea dechiar scoala de fetițe elementară română din Abrud deschisă pentru Abrud, Abrud sat și jur.

(Urmează repetite urări de: „Să trăiască“!)

După aceea se adresează către domnișoara învățătoare, dîcînd:

Amabilă domnișoară!

Astăzi încredințându-ți oficiul de învățătoare, ți-l leg de conștiință, amintindu-ți, că instruirea tinerimei și în special a copilelor, este pe cât de grea, pe atât și de nobilă. 'Mi place a crede, ba sunt deplin convinsă, că Domnia Ta, prin o diligență deamă de oficiul ce-l ocupi, Te vei nisui a satisface pe deplin dorințelor noastre juste, fiind pururea la înălțimea chemării Domniei Tale; și noi din parte-ne 'ți promitem sincer tot concursul nostru posibil. Ear voaue copile! ca eleve ve recomand cu soată căldura ca să stimați, iubiți și ascultați pe pă-

rinții voștri, cari și-au dat osteneala la înființarea acestei școli; rugați pe bunul Dumnezeu, ca să vii susțină întru mulți ani, să le dăruiască sănătate deplină și ajutor de sus, spre a ve putea cresce și fericii. Asemenea să stimați și iubiți și pe d-șoara învățătoare, ascultându-o, ca pe una, care de astăzi înainte are să ve conducă, instruându-ve așa dîcînd, ca și o mamă adevărată, pentru că numai așa veți putea să ve însușiți toate cunoscințele, ce ve sunt de lipsă, ca cu timpul, să fiți și voi stimate și fericite în societatea omenească.

Și acum după ajungerea scopului dorit, pătunsă de cele mai călduroase sentimente de mulțămire ve dîc: onoare voue membre! onorați domni și doamne! și tuturor poporenilor din loc și jur, cari la toate ocaziunile, ne ați sprijinit cu toată încrederea și bunăvoință întru ajungerea scopului cultural, ce l-am urmărit. — Bunul Ddeu să Vă trăiască încă mulți ani fericiti, spre a putea conlucra în armonie deplină pentru atari scopuri mărețe și salutare... (Urmează urări de: „Să trăiască.“)

La vorbirea prezentei a răspuns dl paroch Dionisiu Adamovici arătând, că dacă popoarele antice și ca păgâne au știut să prețuiască virtutea femeii, cu cât mai virtos să cuvine aceasta nouă, cari suntem luminați cu lumina principiilor creștinesci, și mai ales aflându-ne în secolul al XIX, secolul luminei și al civilizațiunii. Arată mai încolo ce binefacere este pentru poporul român, aceasta scoală de fetițe, și de aceea mulțămind în termeni tare măgulitori, doamnelor membre din comitet și cu deosebire doamnei prezente — pentru jertfele aduse spre înființarea acestei scoale, lucrând cu abnegațiune rară, de multori cu espunerea sănătății, o asigură despre stima, simpatia și încrederea, ce și o a câștigat la poporul român din Abrud și jur, prin atari fapte nobile și salutare, și că și pe viitor, în nisuițele sale pentru atari fapte mărețe va fi ajutată și sprijinită de către toți. (Urmează repetite urări de: „Să trăiască“) După care ceremonia deschiderii s'a terminat, ducînd cu sine unul fie-carele cele mai dulci suveniruri de satisfacere și mulțămire pentru trecut și speranță în viitor.

Până în prezente sunt înscrise 52 eleve, și înscrierea se continuă mereu. Înainte cu Ddeu!

Alecsandru Ciura,
secretar.

Disertațiune

de Ioan German învățător și catichet la scoala normală gr. or. din Brad, ținută în adunarea reum. înv. din districtul Zărand, dela 29 August, 1887, în Săcărâmb.

(Urmare.)

Ad. 1. Sunt mulți, foarte mulți directori scolari, cari atât de puțin interes arată față de cercetarea scoalei, ca și când pruncii, cari es din scoală ar fi tot atâți inimici personali ai dînsului, ca și când acestia nu ar veni mai târziu sub conducerea sa. Controlarea scoalei este aproape nulă. Sunt mulți, cari după-ce au dat registrul pruncilor obligați a frecuenta scoala pe anul, ce e în curgere, apoi tot anul trec în sus și în jos pe lângă scoală, dar nu intră odată în scoală, ca să vadă, cum este de frecventată scoala, nici nu vorbesc în biserică sau la alte ocaziuni poporului.

Comitetele parochiali, — fiind în cele mai multe comune compuse din oameni fără carte, puțin, sau aproape de loc, nu se interesează. Trece anul și comitetul nu se convoacă nici odată de către presidiu — în cauze scolari. — Sermanul învățător, lună de lună pregătesce conspectele absențelor pentru organele administrative și pentru oficiile ppsici, le duce la directorul pentru subscriere și subșternere, dar acesta dela un timp se uresce a le mai subșterne, ci îi dîce învățătorului, că aceea e treaba lui. Pe aceasta cale lucrul a ajuns acolo, în cât în unele protopresbiterate, sunt învățători, cari dau absențiile pe blanchete maghiare, ceea-ce vatămă cel mai sânt drept garantat prin lege, — de a ne folosi de propria-ne limbă în biserică și scoală. Sunt rari excepțiunile, unde directorii și fac datorința, dar acolo și absențiile sunt puține.

Ad. p. 2. Cum și eserciază oficiile protopresbiterali controla și inspecțiunea asupra absențiilor scolari? Protopresbiterii es odată eventual de două ori pe an în comune. Unii nu es cu anii în tract — din ce cauze, nu este locul a cerceta aci. — Controla și inspecțiunea aici se reduce numai la conspectele lunari, cari și dacă se aștern regulat — tot nu au nici un rezultat practic. Altcum nu ne putem esplica, cum nici directorii scolari, nici comitetele, cari nu și fac datoria, nu sunt trase la răspundere, și în fine nu sunt pedepsiți de către nimenea. Acolo, unde directorii și comitetele au fost trase la răspundere — absențiile au devenit mai puține. — Sunt însă rari tractele protopresbiterali, unde se observă o controlă riguroasă și o inspecțiune regulată.

Multă abnegațiune, multă tragere de inimă, multă activitate se recere dela atari protopresbiteri.

Ce să mai dîc apoi de sinoadele și comitetele protopresbiterali, când poți ceti în diare, că în cutare protopresbiterat nu s'a ținut comitetul, nu s'a ținut sinodul cu anii

de arîndul! — Aici nici vorba nu poate fi de controlă sau de inspecțiune.

În fine urmează Consistoriul — ca for superior. Acesta primesce rapoartele lunari din întreaga archidieceasă, în unele locuri după multe recercări — dar se întâmplă, că aici nu se trimet regulat rapoartele — de oarece nu încurg la protopresbiterul. — Se trimit admonieri, dar lucrul se tragă-nează de pe o di pe alta și admonierile se pun ad acta, eară absențiile scolari, cresce pe di ce merge. Cu durere trebuie să constatăm, că este prea multă indulgență față de cei-ce și negleg oficiile și datorințele.

Lipsesce rigoare în controlă, și fără aceasta ori-ce afacere administrativă intră în amorțeală cu timpul, și pe urmă în o totală neactivitate.

Mai vine la mijloc și un alt rău. Din sinul consistoriului scolar nimenea nu controlează în persoană scoalele.

Numai o astfel de controlă ar putea scoate la iveală, cari dintre protopresbiteri, cari dintre directorii scolari și fac datoria. Ar fi destul a merge în cancelaria oficiului ppsic, a cere actele, prin cari a făcut dispozițiuni față de absențiile scolari, ar fi destul să mergi să vezi cronicile scolari — că de câte ori a cercetat directorul scoala, sau apoi a cere parochului arhivul seu și a cerceta ce a făcut în cauza scoalei, cum a întervenit la organele — cu cari stă în atingere, ca să promoveze progresul în scoală.

Dar să dîcem, că deocamdată aceste sunt imposibile, atunci, cum de rămân nepedepsiți, cum de nu se trag încercetare începînd dela învățătoriu până la protopresbiter cei-ce nu se pot justifica prin acte, că și-au făcut datoria?

Ad. 3. Cine a fost în țător pe timpul nemților cu plăcere și aduce aminte, că scoalele erau pline de pranci, și nimenea nu se putea plînge, că absențiile rămân nepedepsite. De pe câmp se aduceau pruncii la scoală. Dar acum? Lucrurile sunt anapoda, ori dai ori nu dai absențiile regulat, ele rămân nepedepsite, ba ce e mai mult, sunt unii notari, cari înșiși fac atenți pe învățători să nu dea prea multe absenții. Astfel în multe casuri absențiile merg tot false. Juđii comunali nici că și bat capul cu pedepsirea absențiilor, ba ce e mai mult unii sumuță poporul contra învățătorului, dacă acesta și face datoria, și da absențiile regulat. 'L pun păcatele pe învățător, de și are și el convingerile sale politice ca și ori-care cetățan liber, și la alegerile comunale, municipale, și dietali, nu joacă cum îi cântă domnul pretor, atunci fie sigur, că poate tot da la absenții, pot tot face la arătări și nimic nu va putea esopera. Dacă se mai întâmplă se fie în comună și scoală de stat, atunci nu numai că absențiile nu se pedepsesc, dar pruncii sunt cu forța duși la scoală de stat fără nici un motiv. Învățătorii noștri confesionali sunt persecutați, va să dîcă se lucră din temelii la surparea scoalelor noastre. Curentul șovinist, ce domnesce în administrațiunea țerei, care aduce cu sine sau indiferentismul sau persecuțiunea scoalelor noastre, este cauza cea mai principală a înmulțirii absențiilor, stagnării învățămîntului. Multe s'ar mai putea dîce asupra administrațiunii, bine ar fi însă, când noi ne-am putea regula trebile și nu am avea lipsă de spriginul lor.

(Va urma.)

Convocare.

Reuniunea învățătorilor rom. gr. ort. din districtul Făgărașului și va țină adunarea sa generală districtuală în zilele 20 și 21 Septembrie a. c. st. v. în comuna Beclean. La aceasta sunt invitați toți membrii ordinari (activi), ajutători, onorari precum și toți binevoitorii acestei corporațiunii. — Neparticiparea membrilor ordinari se va pedepsi conform §-lui 9 lit. a) din statute.

Programul obiectelor de desbătut e următorul:

Ședința I-ă Duminecă 20 Septembrie, 1887 a. m.

1. Asistarea în corpore la serviciul divin.
2. Deschiderea ședinții prin presidiu.
3. Apelul nominal.
4. Alegerea comisiunilor revădețoare și de scontrare.
5. Raportul general al comitetului central și tot d'odată raportul cassariului general și al bibliotecariului.

Ședința a II a Duminecă 20 Septembrie, 1887 p. m.

6. Industria domestică în scoalele populare disertațiune de George Dobrin.
7. Eserciii libere din gimnastică cu elevii dela scoala din Beclean de George Tăflan.

Ședința a III a Luni 21 Septembrie, 1887 a. m.

8. Raportul comisiunilor.
9. Care este cauza, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc și pentru ce unii învățători, avînd pământ pentru grădina de scoală nu-l cultivă spre instruirea scolariilor în grădinărit și ce măsuri ar fi de a se lua pentru de a se da un avînt mai mare în instruirea acestui ram folositor? — de Ioan Bonea.

Ședința a IV a Luni 21 Septembrie, 1887 p. m.

10. Cari sunt cauzele, pentru care absențiile scolare sunt prea numeroase și prin ce s'ar putea

delătura acest inconvenient impedeător în instrucțiunea poporală? de Ioan Capătă.

11. Propuneri diverse. —

Din ședința comitetului central, ținută la 21 August, 1887 v.

Vincențiu Grama,
președinte.

Nicolau Ludu,
secret.

Varietăți.

* Escelenția Sa I. P. S. D nul arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, a plecat cu trenul de Marți seara la Cluș, pentru a conduce deputațiunea clerului nostru înaintea Maj. Sale. —

* Maj. Sa monarchul a trimis pe seama comunei bisericesci gr. or. din Cetate de baltă 50 de fl., ca ajutor spre înfrumșetarea din lăuntru.

* Maj. Sa monarchul a lăudat într'un mod deosebit pe câmpul exercițiilor de arme trupele bravului corp al XII de armată.

* (Asistenții dlui Dr. V. Babeș.) După cum cetim în „Epoca“, de asistenți ai dlui prof. Dr. V. Babeș la institutul bacteriologic a fost numiți Dr. Emil Pușcariu și Dr. Constantin Radulescu.

* (Cursul de industria de casă din Brașov.) Acest curs — după cum am fost anunțat și noi la timpul seu, — a fost predat de bravii noștri învățatori din Brașov G. Moian și C. Mușlea, și după o durată de trei săptămâni, s'a încheiat la 30 August cu oare-și care solemnitate în prezența P. O. D. protopresbiter concernent Ioan Petric și a altor amici ai instrucțiunii.

„Gazeta Transilvaniei“, descriind solemnitatea închiderei acestui curs, continuă:

„Urmă vizitarea obiectelor lucrate în timpul acestui curs. Mărturisim, că diferitele feluri de coșuri, impletiturile de scaune pot rivalisa cu cele lucrate de măestri, cari au învățat această meserie ani întregi. Dela cele mai simple coșuri de papură, până la cele mai fine de nule, colorate și aurite, precum se ved în magazinurile de manufacturi de fabrice mari s'a putut vedea la această mică expozițiune a unui curs de trei săptămâni. Tot așa de fine sunt și impletiturile de scaune de salon din trestie fină, îmbrăcăminte sticlelor, ș. a. Amu vădit lână frumos văpsită în diferite colori, cadre prea frumos aurite, mașină de stors miere din fagur, etc. Nu mai puțin vrednice de amintit sunt pălăriile de paie lucrate la acest curs, pălării foarte bine și frumos lucrate.

Asistenții au rămas pe deplin mulțumiți și încântați de frumoasele lucruri espuse, și fiecare își exprima deja de acum bucuria, gândindu-se la frumoasa perspectivă, ce i se deschide poporului nostru pentru viitor, dacă va scîi aprepția adevărata valoare a acestui izvor de venit, ce se poate îmbrățișa și folosi fără a avea nevoie de vre-un capital.“

Preste tot a cercetat acest curs 25 indiviși.

* Poetul M. Eminescu s'a reintors din Viena. Toată cura puțin i-a ajutat. Liricul poet e de tot slăbit și e puțină speranță de scăpare cu toate îngrijirile, ce-i dau medicii.

* Cu ocaziunea manevrelor dela Neutria în Ungaria, Maj. Sa a distins pe comandantul regimentului al IX-lea de dragoni român bucovinean pentru bravura, ce a arătat-o.

* (Cas de moarte.) În „Voința Națională“ cetim: Aflăm cu mare părere de rău despse moartea filologului nostru Alecsandru Cihac, decedat la 10 August st. n. la Nieder-Ingelheim, un sat lângă băile din Wiesbaden. **Alecsandru Cihac**, colaboratorul neobosit al Convorbirilor liberare și membrul Academiei, a fost premiat de către Academia franceză pentru lucrările sale asupra limbei române și decorat de către M. Sa regele Carol cu medalia „Bene merenti“ cl. I.

* Dl vice-comite al comitatului Sibiu, aduce la cunoștință publică, cumcă decisiunile comitetului central de alegere al comitatului Sibiu asupra reclamațiilor intrate contra listelor provisorice de alegători pro 1888 se află confor. legii (§. 49 a XXXIII a. de leg. din 1874) depuse în cancelaria oficiului central comitatens din 20 până 30 Septembrie 1887 n., în care timp se pot vedea.

* (Înscrieri.) „Rev. Politică“ aduce scirea, că înscrierile la universitatea din Cernăuți încep în 23 Septembrie n. și durează până în 8 Octombrie.

* Desvălirea statuei lui Deák, se va face în prezența Maiestății Sale la 29 Septembrie a. c. st. n. 3 oare d. m. în Budapesta.

* (Încă o distincțiune a unui român.) Dnul Ioan Ch. Atanasiu din România, inginer mecanic, eșit din scoalele din Berlin și de present inginer al societății generale de electricitate din capitala Germaniei, a fost însărcinat cu conducerea instalațiunii electrice în Residenz Theater din Berlin.

* Principele Pálffy a suferit mari daune din pricina focului; după o telegramă din Pojon i-au ars 25 jugere pădure de pe moșia densusului.

* (Un tribunal de model.) Ministru de iuștiție Teofil Fabiny, cu ocaziunea inspecțiunii mersurilor afacerilor iudiciale în mai multe părți din țeară, la tribunalul din Chichinda mare a constatat o restanță neînsemnată de 20,000. Se înțelege de sine, că lauda meritată n'a rămas neacțuată din partea ministrului.

* (Frecuența la universitatea din Cernăuți.) „R. Pol.“ scrie: La facultatea teologică au fost însriși: 58 studenți ordinari 1 estraordinar, dintre cari 49 au fost români; la facultatea juridică 124 ordin. și 14 estraord., dintre acestia 32 români; la facultatea filosofică au fost însriși 15 studenți ordin. 23 estraord. și 14 farmacisti, dintre cari 10 români.

* (Bibliografic.) La tipografia archidieceșană de aici va apăre încă în decursul săptămâni: „Curs de limba maghiară“ pentru scoalele populare de Ioan Molnár. Partea I. (Abecedar și legendar.) Prețul 20 cr., la care este de observat, cumcă jumătate din venit va fi destinat pentru scopuri culturale române.

— Acum de curând a eșit de sub tipar manualul: „Fisică“ pentru scoalele populare de Dionisiu Făgărășan, profesor. Cu 74 ilustrațiuni intercalate în text. Brașov, editura lui H. Zeidner, 1888. Prețul unui exemplar 40 cr. Tipariul tipografiei archidieceșane din Sibiu.

Și până când vom reveni cu o aprețiere meritorie asupra acestui manual, în cele următoare publicăm în toată estensiunea

„Prefața“:

Cărticica de față cuprinde materialul din fisică prescris în normativul școlar din 1882. La tractarea acestui material am avut în vedere atât partea formală cât și partea practică a instrucțiunii; am avut în vedere, că instrucțiunea în fisică nu are să desvoalte numai în genere mintea elevilor, ci să-le dea totodată cunoștințe, cari să-i pregătească pentru viața practică și să le fie de folos în diferitele împrejurări ale vieții. — Spre acest scop a trebuit să iau în deosebită considerare două puncte și anume: experimentele și aplicarea legilor respective aplicarea cunoștințelor câștigate pe baza experimentelor. Fiind că experimentele formează baza instrucțiunii în fisică și fără de ele nici nu se poate cugeta o adevărată instrucțiune intuitivă, nu m'am mulțumit a deduce conclusiunile și legile numai din un singur experiment, ci am lăsat să urmeze în tot locul mai multe experimente, pentru-că prin aceasta școlarii își vor câștiga o convingere mai fermă despre adevărul, ce voim al demonstra prin trênsese. — Experimentele ca atari sunt simple și ușoare și învățatoriul le poate executa, fără ca să fie silit a-și procura aparate costisitoare. Cele mai grele sunt descrise mai pe larg și am dat unele îndrumări, cum să se execute și cum să se întocmească unele aparate, și pentru-ca rezultatul să fie și mai sigur, n'am întrelăsat de a analiza experimentele adecă de a da esplicările de lipsă. —

Am arătat apoi cum să aplică legile fizicale în viața practică, am esplicit fenomenele de căpetenie, ce obvin în viață, și unde mi-a fost cu puțință, am dat conform normativului școlar, reguli sanitare. Mare pond am pus pe esplicarea fenomenelor naturale și fiind-că poporul nostru se ocupă mai cu samă cu agronomia și ocupațiunea lui este dependentă de umblarea timpului, am arătat și momentele acelea, din cari se poate deduce umblarea timpului. — Tractarea ceva mai amănunțită a acestor momente este totodată cauza, c'a eșit cărticica ceva mai voluminoasă; dar cred, că prin aceasta lucrul d-nilor învățatori nu s'a îngreuiat, ci din contră s'a ușurat, fiind-că află în carte tot materialul de lipsă la propunere.

Cu privire la propunerea materialului din fisică mi permit a observa următoarele. — *Învățătorul se-și câștige înaintea de toate desteritate în experimentare și se execute toate experimentele, care voiesce să le facă în școală, mai întâi singur, pentru că astfel nu va scăpa nimic esențial din vedere și nu va veni în neplăcută poziție, de a nu-i succede vre-un experiment. — În clasă se execute experimentele înaintea tuturor școlariilor, să dea esplicările de lipsă, să tragă atențiunea școlariilor asupra momentelor esențiale, din cari sunt a se deduce conclusiunile și legile, și să aducă în legătură cu experimentele fenomene analoge din viață. Dar toate acestea se nu le dea școlariilor de-a gata ci să îi înducă prin întrebări potrivite, ca să-și esplice ei singuri lucrurile, ce le observă, și să afle legătura dintre experimente și fenomenele din viață; învățătorul să facă numai îndreptările de lipsă. Tot prin întrebări potrivite să înducă pe școlari, ca să afle legea, și aceasta să o repeteze ei, până când și o vor întipări bine în minte; și urmând în modul de mai sus, trece apoi*

la aplicarea legii. — *Nisuița învățătorului să fie, ca școlarii să-și însușească materialul de lipsă în școală, și acasă să nu le dea de repetat decât numai legile. Dar să-i îndemne, ca să facă acasă ei singuri experimente, cari s'au făcut în școală. Prin aceasta să desvoaltă simțul de observare al școlariilor, și totodată ei se dedau a se ocupa și în timpul liber cu lucruri folositoare, își însușesc oare-și-care desteritate și un spirit practic, care le va fi în viață de folos. — Instrumentele descrise în carte să le arete învățătorul școlariilor, încât este cu puțință, în realitate, să le descrie și să le esplice modul lor de întrebuițare. Să facă apoi o schiță despre ele pe tablă și să pretindă, ca și școlarii să o facă. Spre ușurință s'a intercalat în text toate ilustrațiunile de lipsă. Purcedând învățătorul în modul acesta, ostenelele densusului nu vor fi zădarnice, elevii vor fi totdeauna cu atențiune și în continuă lucrare spirituală, vor căpeta interes și iubire față de învățatură și astfel toate greutățile, ce se vor întâmpina la început, vor fi delăturate. —*

În fine observ, că legile și conclusiunile sunt tipărite cu litere garmond cursive, aplicările practice cu litere garmond rotunde, ear experimentele sunt tipărite cu litere garmond ceva mai lungărețe. — Domniilor învățatori le recomand următoarele opuri: die Physik in der Volks- und Bürgerschule 2 tom. de Prof. Dr. Eugen Netoliczka; Schule der Physik von Dr. Iohannes Crüger; Vorschule der Experimentalphysik von Dr. Adolf E. Weinholt, cari le-am consultat și eu la compunerea acestei cărticele.

Brașov, August, 1887.

Autorul

Dare de samă.

Binevoind On. redacțiune a „Telegrafului Român“ a-mi pune la dispozițiune din colecta făcută pentru cei păgubiți prin apă și foc suma de 80 fl. spre distribuire între cei nenorociți din ținutul Aiudului, pe lângă călduroasele mulțemite ale celor împertășiți, mi iau voie a raporta, că aceasta sumă a fost împărțită precum urmează:

1. În comuna Măgina următorilor:

Todor Paul 3 fl.; Văsălie Rusu blaga 2 fl.; Iuon Suciu sen. 2 fl. 80; Mihăilă Irimie 8 fl.; Petru Avram 6 fl.; Simeon Cristea 4 fl.; Silvestru Cristea 2 fl.; Iuon Crișan 3 fl.; Iacob Paul 3 fl.; Iuon Paul 1. Andrei 2 fl.; Petru Rusu 3 fl.; Sia Groza 2 fl.; Macsim Rusu 2 fl. și Todoră Onea 1 fl. 20 cr.

2. În comuna Mesentea următorilor:

Pavel Moldovan 5 fl.; Iuon Crișan 5 fl. și Vasilie Chirilă 5 fl.

3. În comuna Tîbru următorilor:

Vasilie Faur 8 fl.; Raveca Rusan 5 fl. și Simeon Faur 8 fl.

Nu pot retacea să nu amintesc dle redactor impresiunea, ce a făcut asupra mea acesti nenorociți când le-am împărțit această sumă.

E lucru aproape de necrețut cu câtă mulțemire a primit acesti nenorociți modesta sumă, ce li s'a obvenit; din rugăciuni, ca Ddeu să le respălătească insutit și înmiit binevoitorilor contribuitori nu încetau și într'adevăr, că o faptă mai mare de caritate creștinească nici nu puteau face, decât ca să vină într'ajutorul acestor nenorociți*).

Aiud, 25 August, 1887.

Nicolau Ivan,
preot.

*) Mulțemind O. D. N. Ivan, spiritual la institutul penitențiar din Aiud, că a binevoit a lua asupra Dsale sarcina de a distribui aceasta sumă, totodată cu plăcere constatăm, că ne-a prezentat un rațiociniu documentat în modul cel mai autentic.

Red.

Atragem atențiunea asupra anunțului „Curs de moșit.“

Di de di încurg epistole, ca cea publicată mai jos și exprimă din ce în ce mai mult influențele favorabile lecuitoare ale elisirului de întărire de nervi al Dr. Lieber. Astfel scrie dl A. Gesecus în Verden i. H. Ve recere amicabil pentru o sticlă de elisir de nervi; ve pot înecunoștința, că jumătatea de sticlă întrebuițată mi-a procurat o îndreptare mare, și sperez a fi după aceasta cu totul mântuit. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) 1/2 sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întregă florini 3.50, o sticlă dublă fl. 6.50 v. a. în farmacia și în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz.“

Loterie.

Sâmbătă în 17 Septembrie 1887.

Timișoara:	48	77	3	83	37
Viena:	12	44	66	39	32

Mercuri în 21 Septembrie 1887.

Brünn:	82	53	36	41	10
--------	----	----	----	----	----

Nr. 406.

[1687] 1—3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele stipendii, și anume:

A) 1. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundațiunea „Marinovici“ pentru studenți de gimnasiu.

2. Un stipendiu de 40 fl. pe an din fundațiunea „Radu M. Riu-reanu“, pentru studenți la gimnasiu.

3. Un stipendiu de 20 fl. pe an, din fundațiunea „E. D. Basiota“ pentru gimnasiști, cu preferința celor din munții apuseni sau din fostul district al Năsăudului.

Mai departe fiind vacant:

B) 4. Un ajutor de 20 fl. pe an, din fundațiunea „Tofaleană“, pentru tineri descendenți din vre-o familie de ale fostei comune „Tofalău“, cari ar voi să învețe vre-o meserie oare care.

Prin aceasta se escrie concurs.

Cererele au a se înainta comitetului asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiiu până la 20 Octombrie st. n, 1887.

Cererele intrate mai târziu nu se vor considera.

Aspiranții la vre-unul din stipendiile amintite sub A) 1—3 au să accludă la suplicile lor:

a) Carte de botez în original sau în copie legalisată.

b) Testimoniu scolastic de pe semestrul II al anul scol. premergător.

c) Atestat de frecventare dela direcțiunea institutului, în care cercetează scoala de prezent.

d) Atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurrentul e orfan.

Suplicanții la ajutorul amintit sub B) 4. au a se prezenteze următoarele documente:

a) Atestat de botez în original sau în copie legalisată.

b) Testimoniu scolastic de cel puțin 4 clase elementare.

c) Contractul încheiat cu măestrul conform §. 61 al legii industriale (art. leg. XVII 1884) în original sau în copie legalisată, și o adeverință dela măestru despre succesul, cu care lucră.

d) Atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală.

e) Adeverință dela părinți sau tutori, că sunt deciziși a lăsa pe fiii sau pupiliilor lor la învățătură, până se vor perfecționa pe deplin.

Din ședința comitetului asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiiu, la 9 Septembrie, 1887.

Jacob Bologna,
v.-pres.

Dr. I. Crișian,
secretar II.

Nr. 581.

[1673] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători în comunele mai jos inferate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței, se escrie concurs cu termenul până în 15 Septembrie a. c. st. v.

1. Coșna, cu salariu anual 200 fl. din lada comunală, quartir și lemne de foc.

2. Borgo-Suseni, cu salariu anual 200 fl. din fondul scolar.

3. Borgo-Rus, cu salariu anual 200 fl. din fondul scolar.

4. Blașfalău de sus, cu salariu anual 150 fl. dela popor, quartir și lemne de foc.

5. Blașfalău de jos, cu salariu anual 150 fl. dela popor, quartir și lemne de foc.

6. Galați, cu salariu anual 200 fl. dela popor, quartir și lemne de foc.

Doritorii de a obține unul din aceste posturi, au a-și așterne supli-

cele instruite conform legii până la termenul sus indicat la subscrisul.

Borgo-Bistrița, în 16 August, 1887.

În conțelegere cu comitetele parochiale

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 719.

[1671] 1—3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele stațiuni de învățători în protopresbiteratul Branului, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Pentru postul de învățător din Poiana-Mărului cl. I. cu salariu anual de 200 fl. v. a. din cassa comunală.

2. Pentru postul de învățător din Holbav, cu salariu anual de 200 fl. și anume: 150 fl. din cassa comunală și 50 fl. din fondul bisericeii.

3. Pentru postul de învățător din Fundata, cu salariu anual de 190 fl. și anume: 70 fl. din cassa comunală; 90 fl. taxe dela copii și 30 fl. accidentii cantonale.

4. Pentru postul de învățător în Șirnea, cu salariu anual de 150 fl. și anume: 70 fl. din cassa comunală și 80 fl. taxe dela copii.

5. Pentru postul de învățător din Moeciul-superior, cu salariu anual de 150 fl., — 70 fl. din cassa comunală și 80 fl. taxe.

Cei ce doresc a reflecta la vre-una din aceste stațiuni, vor avea a-și așterne suplicile lor instruite conform dispozițiilor în vigoare la subsemnatul oficiu până la termenul susindicat.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiterat al Branului.
Zărnești, la 14 Iuliu, 1887.

Traian Meșian,
protopresbiter.

Nr. 311.

[1677] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela scoala cu învățământ ambulant în comunele gr. orientale Fizesti și Federi, la cari se afiază și comuna greco-catolică din Ohaba-Ponorului, protopresbiteratul trat. Hațegului, — se deschide prin aceasta concurs cu termenul până în 15 Septembrie a. c. pe lângă salariul anual de 360 fl., quartir și lemne.

Doritorii de a compete la acest post învățătoresc, au a-și așterne cererile lor concursuali bine instruite conform prescrișelor legali până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al tractului

Hațeg, la 15 August, 1887.

Ioan Rațiu,
protopresb.

Nr. 171.

[1675] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. confesionale din comunele mai jos scrise ale protopresbiteratului gr. or. al Orăștiei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicațiune în foaia „Telegraful Român.“

1. Bincințiu, cu salariu anual 200 fl. quartir și lemnele trebuincioase.

2. Pricaz, salariu anual 200 fl. și lemnele necesare.

3. Vaideiu, cu salariu anual 240 fl., quartir și lemnele de lipsă.

4. Toltia, salariu anual 150 fl., quartir și lemnele necesare.

5. Gelmariu, salariu anual 100 fl. quartir și lemnele trebuincioase.

Voitorii de a ocupa unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor din vigoare în termenul scris oficiului protopresbiterat gr. or. al Orăștiei.

Orăștie, 20 August, 1887.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Nicolau Popovici,
protopresbiter.

[1672]

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumerate rate în protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Bucium-sat, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

2. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne.

3. Bucium-Muntari, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne.

4. Zlatna, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

5. Roșia-montană, cu salariu anual de 160 fl., quartir și lemne.

6. Trêmpoele, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

7. Valea dosului, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne.

8. Ciuruleasa, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne,

9. Petroșeni, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

10. Galați afiliat cu Presaca, scoală ambulantă cu un salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

11. Cărpiniș, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne.

12. Vêrtop, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

13. Buninginea, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni învățătoresci, au de a și subșterne petițiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrisul, până la termenul mai sus prefript.

Dela oficiul protopresbiterat gr. or. al Abrudului.

Abrud, în 18 Iuliu, 1887.

Ioan Gall,
protopresbiter.

Nr. 389.

[1670] 3—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor de învățători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Cohalmului în subsemnatele comune, se escrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Paloș, cu salariu anual de 190 fl. solvinđi în 3 rate decursive, quartir și lemne de foc.

2. Merchiașia, cu salariu anual 180 fl., quartir și lemne de foc.

3. Bogata-Olteană, cu salariu anual 150 fl., quartir și lemne de foc de ajuns.

4. Ticușul-român, cu salariu anual 150 fl., quartir și lemne de foc.

5. Felmer, cu salariu anual 150 fl., quartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi, au a-și așterne concursele lor instruite conform legilor în vigoare, până la termenul susindicat la adresa subscrisului oficiu protopresbiterat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Cohalmului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Cohalm, în 20 August, 1887.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 151.

[1669] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Mediaș, se escrie concurs cu termen până la 20 Septembrie st. v. a. c.

1. Hașag, cu salariu anual de 150 fl. quartir și lemne.

2. Șaroș, cu salariu anual de 170 fl. dintre cari 41 fl. din alodiul comunal, ear restul prin repartițiuni.

3. Frêua, cu salariu anual de 150 fl. dintre cari 50 fl. din cassa bisericeii, eară restul prin repartițiuni

la 1 fl. de familie, quartir în edificiu scoalei și lemne de foc.

4. Moșna, cu salariu anual de 150 fl., în care sunt computate și lemnele de foc.

5. Buzd, cu salariu anual de 150 fl. prin repartițiuni a 2 fl. de fie care familie și dela fie-care copil de scoală o jumătate ferdelă de bucate, quartir și lemne de foc.

6. Richișdorf, cu salariu anual șe 100 fl. din cassa bisericeii, quartir di lemne de foc.

7. Brateiu, cu salariu anual de 150 fl. quartir și lemne de foc.

8. Vorumloc, cu salariu anual de 150 fl. quartir și lemne.

Doritorii de a compete la vre-una din aceste stațiuni, își vor așterne petițiunile instruite cu documentele prescrișe de lege subscrisului oficiu până la termenul indicat.

Mediaș, 20 August, 1887.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Mediașului.

Ioan Chendi,
adm. protopresbiteral.

„Albina“

Institut de credit și de economii în Sibiiu

„În sensul §§-lor 107 și 108 ai statutelor societății, a șaptea tragere la sorți publică a scrisurilor fonciare de 6% ale institutului nostru, se va efeptui în prima Octombrie a. c. st. n. la 4 oare d. m., în biroul institutului (Sibiiu, strada Baier Nr. 1.) în prezența unui notar public.“

Sibiiu, 18 Septembrie 1887.

[1686] 1—3

Direcțiunea.

[1685]

2—3

Curs de moșit.

Din partea direcțiunii clinice r. u. de obstetrică și a institutului pentru moașe din Sibiiu se anunță prin aceasta

deschiderea cursului pentru moașe.

Instrucțiunea e gratuită, începe la începutul lui Octombrie 1887 st. n. și se termină în 24 Februaru 1888 st. n.

Primirea elevelor se face dela 1 până 15 Octombrie 1887 st. n., după prezentarea atestatuului de moralitate și de botez la direcție, strada Poplăcii mare Nr. 27.

Direcțiunea.

Spre a face calificarea de moașe posibilă și persoanelor mai sêrace ale populațiunii rurale, directorul institutului dă pentru opt eleve quartir liber pe durata cursului. Deslușiri se pot da totdeauna din partea direcțiunii.

Singur veritabil se află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprespetarea nervilor

a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai cumplite dureri de nervi, provenite din păcatele tineretelor. Cura radicală contra tuturor morburilor, cari debilitază corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a științei; speră prin urmare și cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. Prețul 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întregă fl. 3.50 v. a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a., pe lângă trimitere s'au asignațiune. — Se află în toate farmaciile.

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta Prag, Altstadt Ring.

Depositul în Sibiiu la W. F. Mor-scher; farmacie la „Genfer Kreutz.“